

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΑΝΤΙ

Περίοδος Β'
Τεύχος 783
Παρασκευή
7 Μαρτίου 2003
Τιμή: 4 Ευρώ

Ο πόλεμος την Πέμπτη και δεκατρείς ...και η δίκη κάθε μέρα

- Ο Μπους είναι πανέτοιμος
- Η Δίκη με τα παράθυρα
- Ο Ρόκο της Intracom
μαζί με τον ΟΤΕ στα Βαλκάνια
- Η Κύπρος δέσμια τηλεσιγράφων
- Η Τουρκία δοκιμάζει
το μέλλον της
- Η λοβοτομή της ανθρωπότητας
- Το νερό πνίγει
το θεσσαλικό κάμπο
- Τρομοκρατία και διαφθορά
- Η Παλατινή Ανθολογία
- ...και το Εφημερολόγιο

ISSN 1108-9822

9 771108 982000

10>

Ός τις 28 Φεβρουαρίου λειτούργησε στο Βυζαντινό Μουσείο έκθεση με πάνω από χίλιες συμμετοχές επαγγελματιών και σπουδαστών στον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για εφήμερες κατασκευές στις ελληνικές πόλεις όπου θα διεξαχθούν οι Αγώνες του 2004. Στην πολύ όμορφα στημένη έκθεση παρουσιάστηκαν συνολικά 370 μελέτες, χωρισμένες σε έξι κατηγορίες. Στο άμεσο μέλλον θα εκδοθεί και σχετικός κατάλογος.

Εφήμερη για πάντα

Ο πετυχημένος διαγωνισμός που προκήρυξε η Πολιτιστική Ολυμπιάδα μέσω του Δικτύου Αρχιτεκτονικής του ΥΠΠΟ (Μαρία Θεοδώρου) κινητοποίησε 493 έλληνες αρχιτέκτονες (επαγγελματίες και σπουδαστές), έφερε στην Αθήνα μερικές διεθνείς φίρμες για κριτές, και πρόσφερε την ευκαιρία σε μια ομάδα αρχιτεκτόνων του ΑΠΘ (από καιρό δοκιμασμένη για τις ικανότητές της) να ζωντανέψει το εσωτερικό της (ακόμα αμήχανα ανολοκλήρωτης) επέκτασης του Βυζαντινού Μουσείου με μια πνευματώδη έκθεση. Πρόκειται για τους/τις: Κ. Κοτζιά, Σ. Λαδά, Λ. Παπαδόπουλο, και Κ. Φιλοξενίδου.

Αν δεχτούμε πως οι αριθμοί δηλώνουν κάτι, από τα 34 συνολικά βραβεία και επαίνους που δόθηκαν, μόλις τρεις ελληνικές συμμετοχές κατέκτησαν επαίνους. Είναι οι Παναγιώτης Νικολαΐδης (ημιπαιθρίες εκθέσεις), Σπυρίδων Παπαδημητρίου (σηματοδότης), και Ευαγγελία Μανίτσα (γεννήτρια). Σφαγείο; Δύσκολο να απαντηθεί το ερώτημα, καθώς δεν μπορούμε να μαντέψουμε την προέλευση των (ακόμα ανώνυμων) συμμετοχών που δεν διακρίθηκαν ούτε, φυσικά, το πώς λειτούργησε η πολυπρόσωπη κριτική επιτροπή. Οι σχετικές λίστες και τα πρακτικά θα κυκλοφορήσουν προσεχώς. Όμως κάποια γενικότερα συμπεράσματα μπορούν ήδη να βγουν από τις προδιαγραφές, τις προτάσεις και τις διακρίσεις που δόθηκαν.

Οι έξι κατηγορίες των εφήμερων κατασκευών (πλατφόρμα εκδηλώσεων,

υπαίθριο θέατρο, σηματοδότες δραστηριοτήτων, γεννήτριες αναψυχής, ημιπαιθριος χώρος εκθέσεων, χώρος δημιουργικών δραστηριοτήτων) είχαν εξ ανάγκης διάφορα κοινά σημεία, καθώς χαρακτηρίζονται από συγγενικές σχεδιαστικές αρχές όπως της τεχνολογικής επάρκειας (τυποποίηση, συναρμολόγηση-αποσυναρμολόγηση και δυνατότητα μεταφοράς), της ένταξης στον σύγχρονο αστικό ιστό (συμπληρώσεις σε κενά και σε δημόσιους ανοιχτούς χώρους της πόλης), και του συμβολικού περιεχομένου (έκφραση στόχου που υπηρετείται, εικονογράφηση του σύγχρονου πνεύματος).

Εύκολα κανείς παρατηρούσε πως όσοι παρασύρθηκαν από μια αρχαιοπληκτη εικονογραφία (τι τράβηξε πάλι εκείνη η Ακρόπολη!) ή από μια κουλτούρα “νεότητας και χαράς” οδηγήθηκαν γρήγορα στο κιτς. Αλλά και όσοι πήραν πολύ στα σοβαρά την υπόθεση της τεχνολογικής επιτήδευσης οδηγήθηκαν εξίσου γρήγορα σε πολύπλοκες, βαριές υπερ-κατασκευές, αδικαιολόγητα σύνθετες που μόνο κατ’ όνομα έμοιαζαν εφήμερες. Βέβαια, υπήρχε παράλληλα άφθονη εφαρμογή σαγηνευτικών προτάσεων με χρήση εξελιγμένων προγραμμάτων σχεδίασης. Το καινούργιο(;) εργαλείο σε όλο του το μεγαλείο. Όμως συχνά, αν και χάρμα οφθαλμών, πολλές τέτοιες υπερ-σχεδιασμένες προτάσεις ήταν αφάνταστα πολύπλοκες και δυστυχώς κενές περιεχομένου – κάτι σαν αέρινος αφρός.

Σε ένα άλλο επίπεδο, μπορούσε κανείς να ξεχωρίσει εκείνες τις προτά-

σεις που δεν είχαν καμιά σχέση με τον “τόπο” και το “γεγονός” και εκείνες που έκαναν φιλότιμες προσπάθειες να “ενταχθούν” κάπου. Πιο δύσκολο ήταν βέβαια αυτό το τελευταίο, και μάλλον δίκαιο μαχαίρι: πολλές προτάσεις που δοκίμασαν να δείξουν πώς ακριβώς εντάσσονται στην πόλη (ως κολάζ σε κοντινές ή μακρινές λήψεις στην Αθήνα, ή σε αεροφωτογραφίες) ήταν καταστροφικές.

Τι απομένει; Παρατηρώντας, πάλι, ιδιαίτερα τις διακρίσεις στο διαγωνισμό, θα μάντευα πως βραβεύτηκε η πρωτοτυπία μακριά από την εκζήτηση, η σχεδιαστική καθαρότητα, η τόσο δύσκολη στην κατάκτησή της απλότητα. Εκείνος που βγαίνει σίγουρα κάπως ζαλισμένος, μετά από τόση ώρα περιπλάνηση στους “λαβύρινθους” του Δαιδάλου και του Μινώταυρου (άλλο ένα ευφυολόγημα των σχεδιαστών της έκθεσης), αποκομίζει την ευχάριστη ανάμνηση από ορισμένες τέτοιες κατασκευές που διαθέτουν εκείνη την ακαταμάχητα πετυχημένη συνθετική “συνταγή” ερμηνείας των τόσο σκληρών περιορισμών του ζητούμενου. Όπως συμβαίνει και στην περίπτωση της “μόνιμης” και “μνημειακής” αρχιτεκτονικής, πετυχημένες λύσεις είναι όσες δείχνουν αβίαστες και σχεδόν “πηγαίες” (χωρίς αναγκαστικά να είναι), με εσωτερική λογική που τις κάνει “προφανείς” (αλλά στην πραγματικότητα, τόσο αφάνταστα δύσκολες στην επινόηση). Σε αυτές θα κατέτασσα το θέατρο της Μ. Moreno (Ιταλία) με τις 3 επιμήκειες και σπαστές “γλώσσες” με σειρές καθισμάτων, τη φινετσάτη πλατφόρμα της ομάδας του Α. Aympino (Ιταλία, έπαινος) πάνω στην αρχή του γιαπωνέζικου οριγκάμι, τον σηματοδότη της Α. Regnault (Γαλλία, βραβείο) με τις 3 σύνθετες καμπυλότητας μορφές που οργανώνουν ένα γλυπτό περιβάλλον, και τον χώρο δραστηριοτήτων του Α. Pargelos (Γαλλία, έπαινος) με τον κύβο που διαλύεται και ανασυντίθεται με τα αποσπάσματά του. Δεν τα πήγαν διόλου κακά ούτε οι άλλες δύο ελληνικές συμμετοχές (μέσω ΗΠΑ) των Α. Γραμενόπουλου (βραβείο) και Λ. Καλλιπολίτη (έπαινος), και τα δύο στην κατηγορία των χώρων δραστηριοτήτων.